

T.C. M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Çarar, Orman ve İklim Bakanlığı

Tarih: 18.10.2012
Sayı: 534

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Ülkemizin çay üretimi açısından önemli bir yere sahip olduğu ve üretilen çayın kalitesinin oldukça iyi bir seviyede olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Günlük yaşamımızın vazgeçilmez keyif kaynağı olan çay, ülkemizin özellikle Dođu Karadeniz Bölgesinde yetiştirilen bir üründür. Bölgede bugün itibariyle 1500 çeşit çay üretilmektedir. Bölge halkının ana geçim kaynağı olan çay ne yazık ki son dönemlerde üreticisinin yüzünü güldürmemektedir. Birçok tarımsal üründe olduğu gibi çayda da üretim-tüketim dengesizliğı söz konusudur. Hükümetlerin siyasal çıkarları için dönemsel, günü kurtarıcı teşvik, istidam ve fiyatlandırma politikaları sonucu çay tarımı ve çay üreticileri büyük sorunların içine saplanıp kalmıştır.

Çay sektöründe devletin payı uygulanan politikalar vasıtasıyla bilinçli olarak azaltılmış, özel sektörün ise sürekli artmıştır. 90'lı yıllarda sektörde yüzde 25'lik bir paya sahip olan özel sektör, 2000'li yıllarda bu oranı yüzde 50'lere çıkarmıştır. Üreticilerin yaşadığı sıkıntıların başında Çaykur'un kota ve kontenjan uygulamaları gelmektedir. Çünkü Çaykur çayın taban fiyatını 1 lira 22 kuruş olarak açıklarken özel sektör bu fiyatı 60 kuruş olarak açıklamaktadır. Bu yıl 1.200 bin ton yaş çay üretimi yapılmasına rağmen Çaykur geçen yıl üreticiden 654 bin ton, bu yıl ise 600 bin ton çay almıştır. 2012 yılı yaş çay kampanyası günlük 10 kg kontenjanla başlatılmıştır. Geçen yılda Çaykur'un kota ve kontenjan uygulaması nedeniyle özel sektör üreticiden devletin verdiği fiyatın çok altında çay satın almış ve çay üreticileri mağduriyet yaşamıştı. Bu yıl yaş çay kampanyasının kontenjan uygulaması ile başlatılması, Çaykur'un üreticilerin çayını zamanında almaması ve fiyatları zamanında açıklamaması on binlerce üreticinin mağduriyetinin devam edeceğini göstermektedir.

Diğer önemli konu ise çay ihracatının her yıl biraz daha geriliyor olmasıdır. 2001 yılında 4771 ton kuru çay ihraç edilmişken bu rakam yıllar itibariyle giderek azalmış 2007 yılına gelindiğinde 2629 ton kuru çay ihracatı gerçekleşmiştir. Ülkeye sokulan kaçak çay sorunu da ele alınması gereken ayrı bir konudur. Çünkü ihracat azalmasına rağmen hala yaklaşık 50 bin ton ucuz ve kalitesiz çay ithal edilmektedir. İthal edilen bu kalitesiz çaylar ÇAYKUR etiketiyle basılarak piyasaya sürülmektedir. Bu da hem çay sektörünün hem de bölge ekonomisinin zarar etmesine neden olmaktadır.

Bu nedenle çay üreticilerinin gerek üretim gerekse ürünlerini pazarlama aşamasında yaşadıkları sorunların detaylı bir şekilde tespit edilerek kalıcı çözüm yollarının bulunması, sivil toplum kuruluşlarının da fikrini alarak tespit edilen sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların bir an önce başlatılması amacıyla Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

[illegible]

Scylla 534

[illegible]